

Povjerenstvo za obranu disertacije

red. prof. dr. art. Silva Radić, predsjednica
Akademija likovnih umjetnosti na Širokom Brijegu
Sveučilišta u Mostaru

red. prof. dr. art. Dragana Nuić-Vučković, članica (mentorica)
Akademija likovnih umjetnosti na Širokom Brijegu
Sveučilišta u Mostaru

izv. prof. dr. art. Antonija Gudelj, članica
Akademija likovnih umjetnosti na Širokom Brijegu
Sveučilišta u Mostaru

Disertacija sadrži

141	stranicu teksta
81	sliku i crtež
72	navoda literature
35	slikovnih priloga

Izvadak iz ocjene Povjerenstva

Disertacija pristupnice Kristine Čavar predstavlja cjelovit, metodološki utemeljen i originalan znanstveno-umjetnički rad. Istraživanje se usredotočuje na složenu i interdisciplinarnu temu simbolike zvijezde u sakralnom slikarstvu, sagledavajući je kroz perspektive mitologije, religije, astronomije, znanosti i likovne umjetnosti. Cilj disertacije je istražiti značenja zvijezde kao univerzalnog simbola, s posebnim naglaskom na ulogu Betlehemske zvijezde u kršćanskoj ikonografiji i sakralnoj umjetnosti. Metodološki okvir obuhvaća analizu teoloških i biblijskih izvora, povijesno-umjetničku interpretaciju likovnih djela, komparativno proučavanje mitoloških i religijskih sustava te uvid u znanstveno-astronomske spoznaje o zvijezdama. Vrhunac istraživanja očituje se u povezivanju teorijskih spoznaja s autorskim slikarskim opusom, čime se ostvaruje konkretan znanstveno-umjetnički doprinos.

Disertacija donosi originalno teorijsko tumačenje simbolike zvijezde kao sakralnog znaka, oslobođenog okultnih i pseudoznanstvenih interpretacija te praktični doprinos kroz autorski umjetnički rad koji vizualno interpretira istraživane koncepte. Postavljeni ciljevi u cijelosti su ostvareni, a istraživanje je provedeno dosljedno i u skladu s definiranim metodološkim načelima. Rad je aktualan zahvaljujući interdisciplinarnom pristupu koji povezuje teologiju, znanost i likovnu umjetnost, temelji se na relevantnoj literaturi, a interpretacije su argumentirane i jasno obrazložene. Disertacija pruža čvrstu osnovu za daljnja istraživanja u okviru budućih znanstveno-umjetničkih projekata.

Na temelju provedene analize, Povjerenstvo zaključuje kako je rad Kristine Čavar izrađen u skladu s važećim znanstvenim i umjetničkim standardima te da u potpunosti zadovoljava sve formalne, sadržajne i metodološke zahtjeve doktorskog studija. Disertacija predstavlja vrijedan i izvoran doprinos u području sakralnog slikarstva, posebice u kontekstu interdisciplinarnog povezivanja teologije, astronomije i likovne umjetnosti, uz jasno definiran autorski pristup.

Mr. Kristina Čavar rođena je 1. ožujka 1985. godine u Doboju. Osnovnu školu završila je u Žepču. Opću gimnaziju u Katoličkom školskom centru *Don Bosco* završila je 2003. također u Žepču. Na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru sa sjedištem na Širokom Brijegu diplomirala je 2008. godine na slikarskom odjelu u klasi prof. Ante Kajinića. Magistrirala je na istoj Akademiji 2010. godine na poslijediplomskom studiju *Ars Sacra* kod mentora prof. Ante Kajinića i pročelnika studija prof. Josipa Vasilija Jordana.

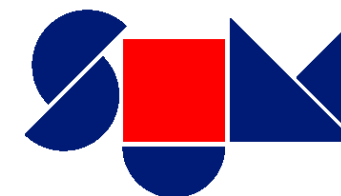
Izlagala je na 35 samostalnih i 160 skupnih izložaba u zemlji i inozemstvu. Dobitnica je više nagrada i stručnih priznanja za umjetnički rad, a djela joj se nalaze u fundusu i stalnom postavu Franjevačkog muzeja i galerije na Širokom Brijegu. Autorica je djela u sakralnim prostorima u Novom Šeheru, Mostarskom Gradcu, Orlovom Polju, Tramošnici i Gradničima. Autorica je brojnih ilustracija za knjige i slikovnice. Osim slikarstva bavi se umjetničkom keramikom. Članica je ULUBiH-a Sarajevo, ULU-a Šabac i ULU-a *En Face* Široki Brijeg.

Na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru od akademske 2018./2019. godine započinje izradu doktorske disertacije iz područja umjetnosti, polje likovna umjetnost, grana slikarstvo s temom *Simbolika zvijezde u sakralnom slikarstvu* pod mentorstvom prof. dr. art. Dragane Nuić-Vučković.

DNEVNIK BETLEHEMSKE ZVIJEZDE

Sveučilište u Mostaru AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI NA ŠIROKOM BRIJEGU

mr. Kristina Čavar

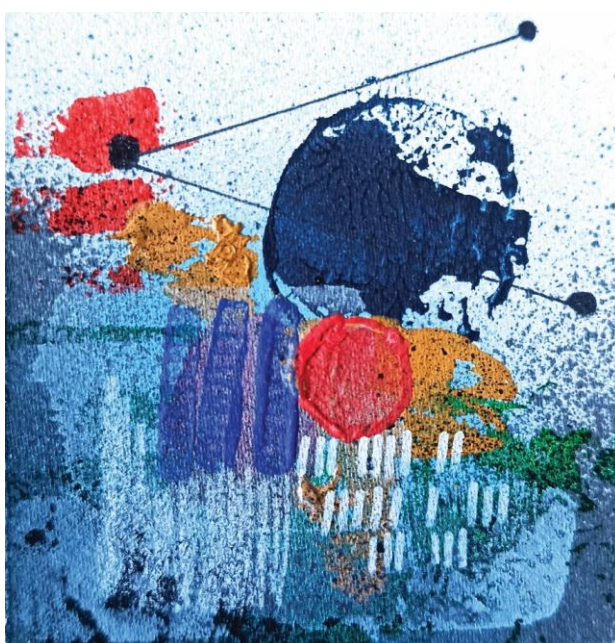
SIMBOLIKA ZVIJEZDE U SAKRALNOM SLIKARSTVU

Doktorska izložba

Široki Brijeg, 10. – 17. travnja 2026.

Sažetak: Disertacija istražuje simboliku zvijezde kroz znanstvenu, religijsku i umjetničku perspektivu. Početna točka promišljanja o postanku i svrsi zvijezda nalazi se u biblijskim tekstovima, koji ujedno predstavljaju temeljno ishodište umjetničkog nadahnuća u prikazima Rođenja Krista i Epifanije. Simbol zvijezde ima važnu ulogu u velikim svjetskim religijama, ali je jednako prisutan i u individualnim umjetničkim opusima gdje prima osobna i duhovna značenja. U kontekstu ljudske civilizacije zvijezda se često tumači kao znak nove epohe. U tom je smislu Betlehemska zvijezda shvaćena kao svjetlosni nagovještaj otkupiteljske ere. Upravo je taj motiv poslužio kao polazište za oblikovanje slikarskog ciklusa posvećenog Božiću i sceni poklonstva mudraca. Radovi su koncipirani kao svojevrsni dnevnički likovni zapisi o Betlehemskoj zvijezdi, dopunjeni minijaturama s prikazima sv. Obitelji. Ciklus je zaokružen slikom velikog formata koja predstavlja Epifaniju, a njegova se konačna svrha promišlja u kontekstu oblikovanja kapele posvećene Poklonstvu sv. tri kralja.

Abstract: The dissertation explores the symbolism of the star from a scientific, religious and artistic perspective. The starting point for reflection on the origin and purpose of stars is found in biblical texts, which also represent the fundamental source of artistic inspiration in depictions of the Nativity and the Epiphany. The symbol of the star plays an important role in the great world religions, but it is equally present in individual artistic works, where it takes on personal and spiritual meanings. In the context of human civilization, the star is often interpreted as a sign of a new era. In this sense, the Star of Bethlehem is understood as a luminous foreshadowing of the redemptive era. This motif served as the starting point for the design of a painting cycle dedicated to Christmas and the scene of the adoration of the Magi. The works are conceived as a kind of diary art records of the Star of Bethlehem, supplemented by miniatures with depictions of the Holy Family. The cycle is rounded off with a large-format painting representing the Epiphany, and its ultimate purpose is considered in the context of the design of a chapel dedicated to the Adoration of the Magi.

SLIKE IZ CIKLUSA DISERTACIJE - APSTRAKCIJE

SLIKE IZ CIKLUSA DISERTACIJE – SV. OBITELJ

EPIFANIJA